

Kjerkebergåsen

**

Referanse:

Reiso S. 2018. Naturverdier for lokalitet Kjerkebergåsen, registrert i forbindelse med prosjekt Statskog2017. NaRIN faktaark. BioFokus. (Weblink: <http://borchbio.no/narin/?nid=6190>)

Referansedata

Fylke: Buskerud
Kommune: Kongsberg
H.o.h.: 105-355moh
Areal: 433 daa

Prosjektilhørighet: Statskog2017
Inventør: SRE
Vegetasjonsone: sørboreal 100% (430 daa)
Vegetasjonseksjon: O1-Svakt oseanisk

Sammendrag

Avgrenset areal på Kjerkebergåsen ligger langs Bramsane, i lisdene langs Kobberbergselva, på sørøstsiden av Jonsknuten i Kongsberg kommune. Avgrenset areal omfatter skog på begge sider av Kobberbergselva, med slake sørvendte lier nord for elva, og bratte nordvendte skrenter nedenfor E134 sør for elva. Berggrunnen i området er amfibolitt og metagabbro, som danner grunnlag for kalkrike sig.

De furudominerte sørvendte liene har en mosaikk av blåbærskog, lyngskog og lavfuruskog på fremstikkende knauser. Innenfor KO 1 og 3 inngår også sesongfuktige kalkrike sig med litt tørkeutsatt høgstaudekog og kalklågurtskog. Tresjiktet er dominert av furu, med betydelig innslag av gran på frisk mark. Langs sesongfuktige kalkrike sig inngår urterik og kalkrevende flora med bl.a. rødflangre, gulstarr, brudespore, nattfiol og skogmarihånd. I den nordvendte lia sør for elva er tresjiktet er dominert av gran, med varierende innslag av borealt løv med bjørk, osp, gråor, rogn og selje. Moserik lågurtskog dominerer, i veksel med svak lågurtskog og blåbærskog.

Arealene nord for elva domineres av svakt fleraldret eldre furuskog av midlere dimensjoner i sen optimalfase. I undersjiktet inngår fleraldret yngre granskog og en del løvinnslag, samt noe grov søyleeiner. Innenfor KO3 er furuskogen noe eldre, stedvis i aldersfase, og mer storvokst enn i området forøvrig. Her inngår flere høyreiste trær på opp mot 40-45 cm i bhd. Død ved finnes i liten grad på furudominert mark, kun som enkelte ferske elementer. Sør for elva dominerer eldre granskog i sen optimalfase, som grunnet alder i kombinasjon med den ustabile skrenten har begynt å danne en del fersk død ved. Skogen er en nokså godt sjiktet og fleraldret, men mangler tydelig gamle og grove trær.

Kjerkebergåsen omfatter eldre barskog langs en åpen bekkedal og huser både kvaliteter knyttet til kalkrik barskog og eldre gran- og furuskog. Området ligger i nær tilknytning til store areal med gammel produktiv furuskog rundt Knutefjell og Barmen i nord, samt Kolknuten i sørvest og bidrar til økt areal med samme type skog. Samtidig supplerer Kjerkebergåsen omkringliggende areal ved å huse kalkskog og lågurtgranskog, som i liten grad er fanget opp i landskapet forøvrig. Forekomstene av kalkskog i lisdene er naturlig begrenset og små i utstrekning, noe som gjør arealet egnet som et mindre spesialområde for kalkskog. Området scorer høyt på rikhet, middels på gamle bartrær og artsmangfold (potensial for marboende sopp er betydelig), noe som gjør at området vurderes som helhet til regional verdi (**).

Av rødlistede naturtyper (Lindgaard og Henriksen 2011) inngår lågurt-lyngfuruskog (NT) og lågurt-lyngfukuralkskog (NT) i tilknytning til de kalkrike sigene i KO1 og KO3.

Kjerkebergåsen oppfyller flere mangler i skogvernet i Norge (Framstad m.fl. 2017), og vurderes samlet sett ha høy mangelloppfyllelse. Forekomsten av kalkskog i kombinasjon med høyproduktiv lavlandsskog gir høy både regional og generell mangelloppfyllelse.

Feltarbeid

Området er undersøkt av Sigve Reiso i begynnelsen av august 2017. Tidspunktet for befarings var god for å fange opp de fleste ettersøkte artsgrupper, men litt tidlig for ettårige jorboende sopp som har potensial for krevende arter i området.

Utvelgelse og undersøkelsesområde

Området er kartlagt i forbindelse med naturfaglige registreringer av areal med mulig verne kvaliteter på Statskog SF sin grunn i Telemark, Buskerud, Oppland og Hedemark. En stor del av kartleggingene for verneområder på Statskog SF sin grunn ble gjennomført i perioden 2003-2011, registreringene i 2017 er en supplering av disse. Undersøkelsesarealet omfatter 782 daa, men arealene på toppområdet lengst nord var preget av gradvis fattigere og mer strukturfattig triviell gammelskog og er derfor utelatt fra verneforslaget.

Tidligere undersøkelser

Området er kartlagt i flere omganger først av Solås (1998) og senere oppdatert av Geir Gaarder i 2001 (Naturbase 2018).

Beliggenhet

Avgrenset areal på Kjerkebergåsen ligger langs Bramsane, i lisdene langs Kobberbergselva, på sørøstsiden av Jonsknuten i Kongsberg kommune.

Naturgrunnlag

Topografi

Avgrenset areal omfatter skog på begge sider av Kobberbergselva, med slake sørvendte lier nord for elva, og bratte nordvendte skrenter nedenfor E134 sør for elva.

Geologi

Berggrunnen i området er amfibolitt og metagabbro. Grunne fattige knauser veksler med kalkrike sig. Løsmassedekke er generelt tynt, med noe tykkere innslag av forvitningsmaterialer i skrentene sør for elva.

Vegetasjonsgeografi

Vegetasjonseksjon: O1-Svakt oseanisk, vegetasjonssone: sørboreal 100% (430 daa) .

Området ligger i sørboreal vegetasjonssone, i svakt oseanisk seksjon.

Klima

Elvedalen er nokså åpen i bunn, så beskyttede areal med høy luftfuktighet ble ikke observert. Den nordvendte lia er riktignok mer skyggefull enn den eksponerte sørsiden.

Vegetasjon og treslagsfordeling

De furudominerte sørvendte liene har en mosaikk av blåbærskog, lyngskog og lavfuruskog på fremstikkende knauser. Innenfor KO 1 og 3 inngår også sesongfuktige kalkrike sig med litt tørkeutsatt høgstaudekog og kalklågurtskog. Tresjiktet er dominert av furu, med betydelig innslag av gran på frisk mark. Forøvrig er det innslag av bjørk, også noe gråor, osp, trollhegg og einer. Langs sesongfuktige kalkrike sig inngår urterik og kalkkrevende flora med bl.a. rødflangre, gulstarr, teiebær, hvitmaure, flekkgrisøre, blåmunke, smørbukk, engknoppurt, liljekonvall, hengaks, hvitbladtistel, knegras, kattedot, svarterteknapp, mjøddurt, tystbast, brudespore, blåveis, sumphaukeskjegg, vårerteknapp, nattfiol og skogmarihånd.

I den nordvendte lia sør for elva er tresjiktet dominert av gran, med varierende innslag av borealt løv med bjørk, osp, gråor, rogn og selje. Moserik lågurtskog dominerer, i veksel med svak lågurtskog og blåbærskog. Krevende urter som trollbær og firblad er notert.

Skogstruktur og påvirkning

Arealene nord for elva domineres av svakt fleraldret eldre furuskog av midlere dimensjoner i sen optimalfase. I undersjiktet inngår fleraldret yngre granskog og en del løvinnslag, samt noe grov søyleeiner. Innenfor KO3 er furuskogen noe eldre, stedvis i aldersfase, og mer storvokst enn i området forøvrig. Her inngår flere høyreiste trær på opp mot 40-45 cm i bhd. Død ved finnes i liten grad på furudominert mark, kun som enkelte ferske elementer. Nyere hogstinggrep inngår nord for KO3, denne ungsbogen er inkludert grunnet forekomst av kalkrike sig også her, slik at eldre kalkskog på sikt kan utvikles.

Sør for elva dominerer eldre granskog i sen optimalfase, som grunnet alder i kombinasjon med den ustabile skrenten har begynt å danne en del fersk død ved. Skogen er nokså godt sjiktet og fleraldret, men mangler tydelig gamle og grove trær.

Kjerneområder

I det følgende listes informasjon om de avgrensede kjernelokalitetene i området Kjerkebergåsen. Nummereringen referer til inntegninger vist på kartet.

1 Medalen vest

Naturtype: Kalkbarskog - Sesongfuktig kalkfuruskog
BMVERDI: B

Areal: 10,5daa

Innledning: Lokaliteten er registrert i 2017 av Sigve Reiso, BioFokus i forbindelse med prosjektet Statsskog 2017. Geir Gaarder undersøkte området i 2001. Lokaliteten erstatter gammel lok BN00039056. Definisjon og verdisetting av naturtypen fløyer DN-håndbok 13 (revidert faktaark fra 2014) og arter har rødlistestatus basert på Henriksen & Hilmo (2015).

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger nord for Bramsane, på sørøstsiden av Jonsknuten i Kongsberg kommune. Avgrensingen omfatter en sørvendt lisiid mot Kobberbergselva. Grunne knauser veksler med kalkrike sig. Berggrunnen i området er amfibolitt og metagabbro.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Arealet har innslag av kalkbarskog av sesongfuktig utforming i tett mosaikk fattigere mark. Dominerende grunntyper er litt tørkeutsatt høgstaudekog, lyng- og bærlyngskog.

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten domineres av eldre furuskog av midlere dimensjoner, med innslag av noe gran, einer og boreale lauvtrær. Død ved finnes i liten grad, kun som enkelte ferske elementer.

Artsmangfold: Tresjiktet er dominert av furu, med noe innslag av gran på frisk mark. Forøvrig er det innslag av bjørk, rogn og einer. Skogen har et overveiende fattig og nokså tørt preg, og med dominans av nøysomme og vanlige arter. På enkelte partier som trolig mottar noe kalkrikt sigevann skiller vegetasjonen seg ut med til dels godt innslag av kravfulle urter. Her inngår bl.a. rødflangre, brudespore, samt engplanter som engknoppurt, kattedot, flekkgrisøre, knegras og kvitmaure, kravfulle skogsarter som svarterteknapp og bergknauser som smørbukk og blåmunke. Spesielt sistnevnte er en sjelden art i distriktet med få andre lokaliteter i kommunen. Innslaget av dødt trevirke er lite og de levende trærne virker ikke spesielt gamle, selv om skogen generelt er godt hogstmoden. Trolig er potensialet for kravfulle død-vedarter dårlig. De mer kalkrike partiene er derimot egnede voksesteder for kravfulle marklevende sopp, og av slike arter forekommer bl.a. gul trompetsopp, rustbrunpigg, furumatrisk og gule korallsopper (Ramaria ssp.).

Fremmede arter: Ingen fremmede arter registrert.

Del av helhetlig landskap: Del av et landskapet rundt Knutefjell som huser en sjelden stor tetthet av grovvokst gammel furuskog både i nasjonal og internasjonal målestokk.

Verdivurdering: Parti med sesongfuktig kalkskog i nær tilknytning til større areal med gammel furuskog av høy verdi. Lokaliteten scorerer middels på areal, middels på skogstruktur og middels på artsmangfold. Vurderes på bakgrunn av dette til viktig (B).

Skjøtsel og hensyn: Det er ikke behov for skjøtsel for å ivareta registrerte verdier.

2 Bramsane

Naturtype: Gammel granskog - Gammel lavlandsgranskog
BMVERDI: B

Areal: 40,4daa

Innledning: Lokaliteten er registrert i 2017 av Sigve Reiso, BioFokus i forbindelse med prosjektet Statsskog 2017. Geir Gaarder undersøkte området i 2001. Lokaliteten erstatter gammel lok BN00039056. Definisjon og verdisetting av naturtypen fløyer DN-håndbok 13 (revidert faktaark fra 2014) og arter har rødlistestatus basert på Henriksen & Hilmo (2015).

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger sør for Bramsane, i ei sone mellom E134 og Kobberbergselva, på sørøstsiden av Jonsknuten i Kongsberg kommune. Avgrensingen omfatter eldre, relativt rik og kompakt granskog langs en nordvendt skrent mot elva. Lia veksler mellom grunne knauser og forvittringsmateriale av ulik størrelse. Berggrunnen i området er gneis med innslag av rikere amfibolitt.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Arealet domieres av gammel granskog, lavlandsutforming. Dominerende grunntyper lågurt-svak lågurt med gradvis mer innslag av blåbærskog mot vest.

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten domineres av eldre granskog i sen optimalfase, som grunnet alder i kombinasjon med den ustabile skrenten har begynt å danne en del fersk død ved. Skogen en nokså godt sjiktet og fleraldret, men mangler tydelig gamle og grove trær. Det er en del søppel i lia og fyllingsmateriale dumpet ned fra E134.

Artsmangfold: Tresjiktet er dominert av gran, med varierende innslag av borealt løv med bjørk, osp, gråor, rogn og selje. Moserik lågurt-skog dominerer, i veksel med småbregner. Krevende urter som trollbær og firblad er notert. I 2001 ble flere interessante marklevende sopp påvist, deriblant den rødlistede fiolgubbe (NT), og andre kravfulle arter som duftslørsopp og skarp rustbrunpigg.

Fremmede arter: Ingen fremmede arter registrert.

Del av helhetlig landskap: Del av et landskapet rundt Knutefjell som huser en sjelden stor tetthet av grovvokst gammel barskog både i nasjonal og internasjonal målestokk.

Verdivurdering: Parti med eldre rik granskog. Lokaliteten scorerer middels på areal, skogstruktur og artsmangfold. Vurderes på bakgrunn av dette til viktig (B).

Skjøtsel og hensyn: Det er ikke behov for skjøtsel for å ivareta registrerte verdier, men søppel kan med fordel ryddes, det bør ikke fylles masser ned lia.

3 Mørkedalsås sør

Naturtype: Kalkbarskog - Sesongfuktig kalkfuruskog
BMVERDI: A

Areal: 58,7daa

Innledning: Lokaliteten er befart av BioFokus ved Sigve Reiso i forbindelse med Statsskogprosjektet i 2017. Definisjon og verdisetting av naturtypen følger DN-håndbok 13 (revidert faktaark fra 2014) og arter har rødlistestatus basert på Henriksen & Hilmo (2015).

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger nord for Kobbervoll langs Bramsane, på sørøstsiden av Jonsknuten i Kongsberg kommune. Avgrensingen omfatter slake sørvendte lisider mot jernbanen langs Kobberbergselva. Grunne knauser veksler med kalkrike sig. Berggrunnen i området er gneis med innslag av rikere amfibolitt.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Arealen har stor andel kalkbarskog av sesongfuktig utforming i tett mosaikk med gammel lavlandsfuruskog på fattigere mark. Dominerende grunntyper er litt tørkeutsatt høgstaudeskog, bærlyngskog og blåbærskog.

Bruk, tilstand og påvirkning: Furuskogen i området er generelt relativt gammel, flere trær er høyreiste og opp mot 40-45 cm. I undersjiktet inngår fleraldret yngre granskog og en del løvinnslag, samt noe grov søyleeiner. Død ved finnes i liten grad, kun som enkelte ferske elementer.

Artsmangfold: Tresjiktet er dominert av furu, med betydelig innslag av gran på frisk mark. Forøvrig er det innslag av bjørk, også noe gråor, osp, trollhegg og einer. Langs sesongfuktige sig inngår urterik og kalkkrevende flora med bl.a. rødflangre, gulstarr, teiebær, hvitmaure, flekkgrisøre, liljekonvall, hengaks, hvitbladtistel, svarterteknapp, mjørdurt, tystbast, brudespore, blåveis, sumphaukeskjegg, vårerteknapp, nattfiol og skogmarihånd. Av krevende gammelskogsarter ble furustokkjuke sett på gamle furu. Forøvrig er det potensial for kalkkrevende markboende sopp, observasjoner av flere ubestemte korallsopper understreker dette. Innslag av gamle trær antyder også god rotkontinuitet.

Fremmede arter: Ingen fremmede arter registrert.

Del av helhetlig landskap: Del av et landskapet rundt Knutefjell som huser en sjelden stor tetthet av grovvokst gammel furuskog både i nasjonal og internasjonal målestokk.

Verdivurdering: Parti med sesongfuktig kalkskog og høyreist gammel furuskog i nær tilknytning til større areal med gammel og nokså produktiv furuskog. Lokaliteten scorerer høyt på areal, middels/høyt på skogstruktur og middels på artsmangfold. Vurderes på bakgrunn av dette til svært viktig (A), der størrelse og innslag av gammel kalkskog trekker opp.

Skjøtsel og hensyn: Det er ikke behov for skjøtsel for å ivareta registrerte verdier.

Artsmangfold

Kalkrike sig fremviser en urterik karplanteflora med flere kalkkrevende orkideer som brudespore og rødflangre. Langs disse kalkrike partiene er det også godt potensial for kalkkrevende markboende sopp. Dette understrekes av tidligere funn av bl.a. gul trompetsopp, rustbrunpigg, furumatrisk og gule korallsopper (*Ramaria* ssp.). Kun ubestemte *Ramaria* arter ble sett under befaringen i 2017, men besøket var litt tidlig på året for markboende sopp.

I lågurtgranskogen på sørsiden av elva er også enkelte interessante marklevende sopp påvist, deriblant den rødlistede fiolgubbe (NT), og andre kravfulle arter som duftslørsopp og skarp rustbrunpigg.

Av krevende gammelskogsarter ble furustokkjuke sett på gamle furu. Forøvrig kan det inngå krevende knappenålssamfunn på gammel einer og insekter knyttet til gamle solvarme trær og urterike partier.

Tabell: Artsfunn i Kjerkebergåsen. Kolonnen **Totalt antall av art** summerer opp antall funn innenfor området. 0 betyr at artsfunnet ikke er tallfestet, men begreper som mye, en del, sparsomt, spredt o.l. er brukt. Det store tallet i kolonnen **Funnet i kjerneområde** henviser til hvilke kjerneområder arten er funnet. Det lille tallet angir hvor mange funn som er gjort i hvert kjerneområde. 0 betyr tekstlig kvantifisering. Små tall uten kjerneområdenummer angir funn utenfor kjerneområder.

Gruppe	Vitenskapelig navn	Norsk navn	Rødliste-status	Totalt antall av art	Funnet i kjerneområde (nr)
Karplanter	Carex flava	gulstarr			1 3
	Dactylorhiza maculata fuchsii	skogmarihand			3
	Daphne mezereum	tysbast			3
	Epipactis atrorubens	rødflangre			1 3
	Gymnadenia conopsea	brudespore			1 3
	Hepatica nobilis	blåveis			3
	Hypochaeris maculata	flekkgrisøre			3
	Lathyrus vernus	vårerteknapp			3
	Platanthera bifolia	nattfiol			3
Sopper	Gomphus clavatus	fiolgubbe	NT		2
	Phellinus pini	furustokkjuke			3

Avgrensning og arrondering

Verneforslaget er middels stort for høydelaget. Verneforslaget fanger opp de viktigste verdiene langs denne delen av Kobberbergselva, da verneforslaget er omringet av mer påvirket skog på alle kanter og E134 og jernbanen i sør. Landskapsmessig er avgrensingen noe snever, spesielt mot sør som følge av E134, fanger opp de nedre lisdene og dermed bunn av bekkedalen langs Bramasene på en grei måte.

Andre inngrep

Det er en del søppel og fyllingsmateriale dumpet ned fra E134. Dette bør tidvis ryddes. Det går en kraftgate gjennom området i sør.

Vurdering og verdisetting

Kjerkebergåsen omfatter eldre barskog langs en åpen bekkedal og huser både kvaliteter knyttet til kalkrik barskog og eldre gran- og furuskog. Området ligger i nær tilknytning til store areal med gammel produktiv furuskog rundt Knutefjell og Barmen i nord, samt Kolknuten i sørvest og bidrar til økt areal med samme type skog. Samtidig supplerer Kjerkebergåsen omkringliggende areal ved å huse kalkskog og lågurtgranskog, som i liten grad er fanget opp i landskapet forøvrig. Forekomstene av kalkskog i lisdene er naturlig begrenset og små i utstrekning, noe som gjør arealet egnet som et mindre spesialområde for kalkskog. Området scorer høyt på rikhet, middels på gamle bartrær og artsmangfold (potensial for marboende sopp er betydelig), men lavt på parametre knyttet til død ved. Dette gjør at området vurderes som helhet til regional verdi (**).

Av rødlistede naturtyper (Lindgaard og Henriksen 2011) inngår lågurt-lyngfuruskog (NT) og lågurt-lyngfurukalkskog (NT) i tilknytning til de kalkrike sigene i KO1 og KO3.

Kjerkebergåsen oppfyller flere mangler i skogvernet i Norge (Framstad m.fl. 2017), og vurderes samlet sett ha høy mangeloppfyllelse. Forekomsten av kalkskog i kombinasjon med høyproduktiv lavlandsskog gir høy både regional og generell mangeloppfyllelse.

Tabell: Kriterier og verdisetting for kjerneområder og totalt for Kjerkebergåsen. Ingen stjerner (0) betyr at verdien for kriteriet er fraværende/ ubetydelig. Strek (-) betyr ikke relevant. Se ellers kriterier for verdisetting i metodekapittelet.

Kjerneområde	Urørthet	Død ved mengde	Død ved kontin.	Gamle bartrær	Gamle løvtrær	Gamle edelløvtrær	Tre-slagsfordeling	Topografisk-variasjon	Vegetasjons-variasjon	Rikhet	Arter	Størrelse	Arrondering	Samlet verdi
1 Medalen vest	***	0	0	**	*	—	*	*	*	***	**	—	—	**
2 Bramsane	**	**	*	*	*	0	**	*	**	**	*	—	—	**
3 Mørkedalsås sør	***	*	0	**	*	—	**	*	***	***	**	—	—	***
Samlet vurdering	**	*	0	**	**	—	**	*	**	***	**	**	***	**

Mangeloppfyllelse

Kjerkebergåsen oppfyller flere mangler i skogvernet i Norge (Framstad m.fl. 2017), og vurderes samlet sett ha høy mangeloppfyllelse. Forekomsten av kalkskog i kombinasjon med høyproduktiv lavlandsskog gir høy både regional og generell mangeloppfyllelse.

Vurdering av mangeloppfyllelse for ulike vernemålsetninger for lokalitet Kjerkebergåsen.

Naturtype - fylkesvis ansvar: Høy mangeloppfyllelse

Internasjonale ansvarstyper: Ingen mangeloppfyllelse

Restaureringsarealer: Ingen mangeloppfyllelse

Artsmangfold: Lav mangeloppfyllelse

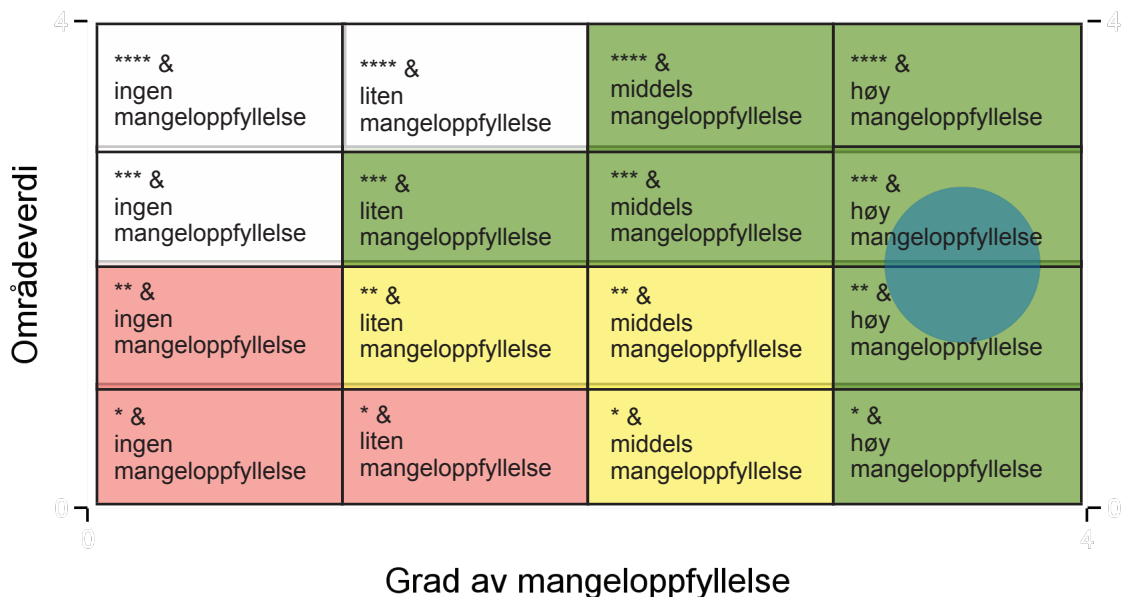
Generelle mangler (lavlandsskog, rik skog/høybonitetsskog og gammelskog): Høy mangeloppfyllelse

Generelle mangler i kombinasjon med naturtyper som skal prioriteres lavere: Ingen mangeloppfyllelse

Storområder: Ingen mangeloppfyllelse

Totalvurdering mangeloppfyllelse: Høy mangeloppfyllelse

Figur: Blå sirkel angir området Kjerkebergåsen sin områdeverdi (loddrett akse) og grad av mangeloppfyllelse (vannrett akse). Fargene i figuren gir en indikasjon på om området bør vurderes for vern*.

* Områder som i dag har lav naturverdi (0 og *) kan potensielt ha egenskaper som dekker inn viktige mangler i skogvernet. Tilsvarende kan områder som har middels og høy naturverdi, ha få egenskaper som dekker inn viktige mangler i skogvernet, fordi det allerede er vernet mange slike områder i en region. Forvaltningen bør derfor skjele til våre vurderinger av mangeloppfyllelse når det skal bestemmes om den bør vernes eller ikke. Figuren over er ment som en veiledende hjelp i dette arbeidet. Ligger den blå sirkelen helt eller delvis over grønne felter er det meget gode faglige grunner for vern av området. Ligger den blå sirkelen over gule felter bør området vurderes nøyer. Ligger den blå sirkelen over rød felter er det lavt faglig grunnlag for vernet. Hvite felter angir kombinasjoner som svært sjeldent eller aldri er realisert.

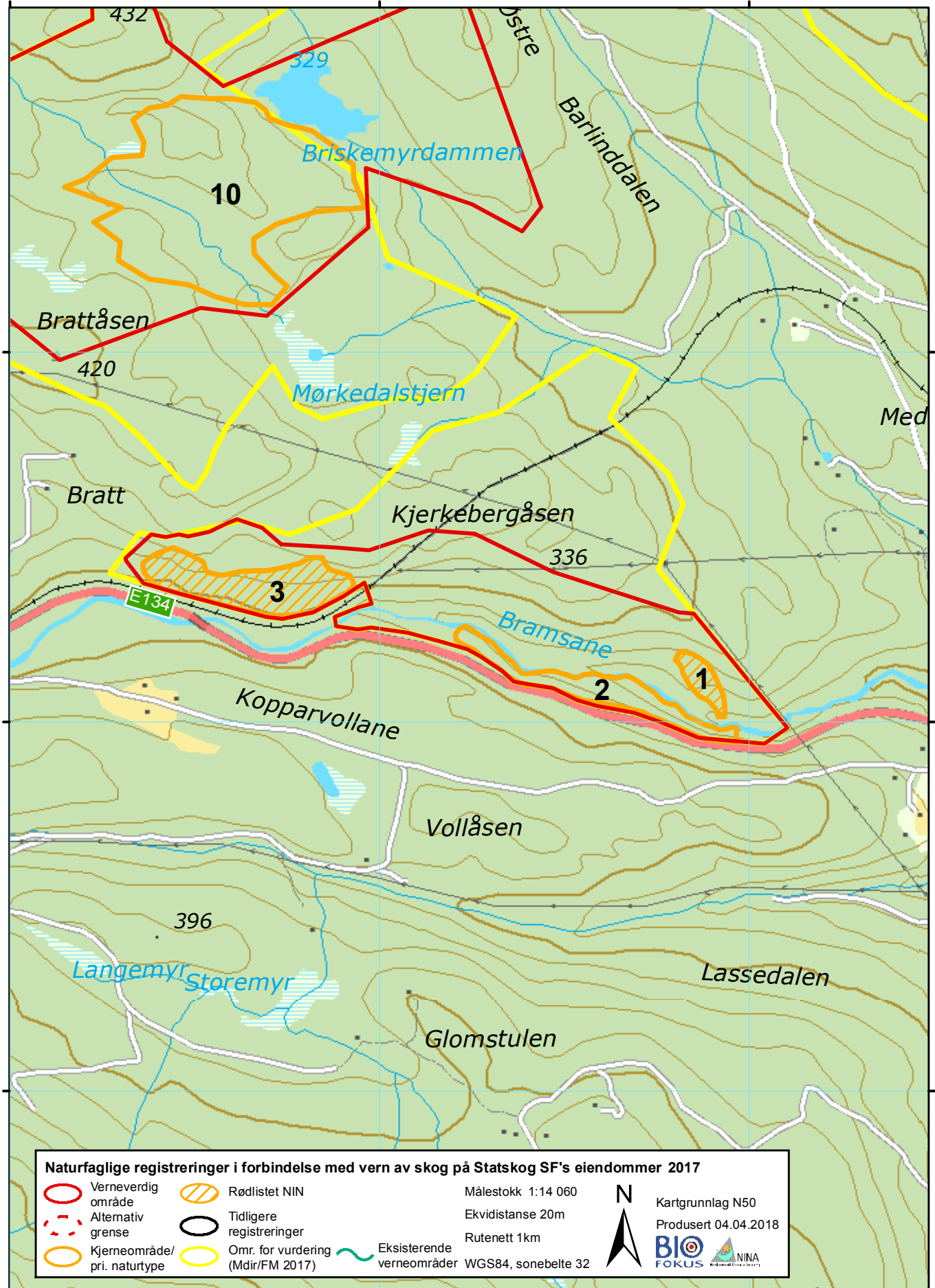
Referanser

Framstad, E. (red.), Blindheim, T., Granhus, A., Nowell, M., Sverdrup-Thygeson, A. 2017. Evaluering av norsk skogvern i 2016. Dekning av mål for skogvernet og behov for supplerende vern. NINA Rapport 1352. 149 s.

Naturbase 2018. Miljødirektoratet, internett. <http://kart.naturbase.no/>

Solås, A. 1998. Nøkkelbiotoper og andre biologisk viktige områder, Sølvervskogen i Kongsberg og Flesberg kommuner. Statskog Resursdata-rapport 1998-1.

Bilder fra området Kjerkebergåsen

Langs Bramsane. Foto: Sigve Reiso

Granlia mellom Bramsane og veien. Foto: Sigve Reiso

Rødflangre. Foto: Sigve Reiso

Sesongfuktig kalkbarskog.